

בס"ד

עבודת קודש

במשניות פסחים

פרקים: א' ב'

1

צדיק'ל! לפניך שאלות, (זהירות, הן קצת מטעות), כתוב לידן כן או

כו או לא!

	האם "אור לארבעה עשר", פירושו: ארבעה עשר ביום, כשיש אור ?
	האם מקום שאין מכניסין בו חמץ א"צ בדיקה ?
	האם כל מרתף הוא מקום שמכניסין בו חמץ ?
	האם לב"ש צריך לבדוק בשתי שורות החיצונות שהן העליונות ?
	האם הבנת את שתי השיטות בהבנת דברי ב"ש וב"ה ?
	האם חוששין שמא גררה חולדה מחצר לחצר ומעיר לעיר ?
	האם באותו בית מחדר לחדר, יש לדבר סוף ?
	האם לרבי יהודה בודקין גם אור ארבעה עשר, וגם בי"ד שחרית, וגם בשעת הביעור ?
	האם הטעם לשיטת רבי יהודה שאין בודקין בתוך המועד, הוא משום שמא יבוא לאכלו ?
	האם לשיטת חכמים כשבדק אור לארבעה עשר, צריך לחזור ולבדוק בתוך המועד או לאחריו ?
	האם "ומה שמשייר יניחנו בצנעא", הוא דין שנפסק במשנה ש"חייבים" להתנהג כך ?
	האם לר"מ, אוכלין כל ארבע ותולין כל חמש ושורפין בתחילת שש ?
	האם לכו"ע יש הבדל בין חולין לתרומה, בזמן ביעורם ?
	האם לכו"ע היה סימן במקדש, מתי מותר לאכול, ומתי תולין, ומתי שורפין ?
	האם חולין שנטמא ונהיה שני לטומאה, מטמא ?
	האם תרומה שנטמא ונהיה שלישי לטומאה, מטמא ?
	האם קדשים שנטמאו ונהיו שלישי לטומאה, מטמאים ?
	האם בכל אחד מהם, כשאינו מטמא נקרא "פסול" ?
	האם המדובר בדינו של רבי חנינא הוא בבשר קדשים שנטמא בטומאת שני לטומאה ?
	האם המדובר בדינו של רבי חנינא הוא בבשר קדשים שהיה "פסול" ?
	האם המדובר בדינו של רבי עקיבא הוא בשמן תרומה שהיה "פסול" ?
	האם כלי מתכת שנגע בטמא מת נהיה ראשון לטומאה ?
	האם השמן שמכניסים בתוך נר של מתכת טמא, נהיה טמא בדרגת הטומאה של הנר ?
	האם ר"מ הבין מדברי ר"ח ור"ע שבעומדים לשריפה, מותר אפ"ל לטמא את הטהור ?
	האם רבי אליעזר ורבי יהושע חולקים אם מותר לשרוף את הוודאי טמא עם הספק - לדעת

	רבי יוסי ?
	האם רבי אליעזר ורבי יהושע חולקים אם מותר לשרוף את הספק עם הטהור - לדעת רבי יוסי ?

צפנת פענח

א"צ = _____ . לב"ש = _____ . וב"ה = _____
 .
 לר"מ = _____ . לכו"ע = _____
 ר"ח = _____ . ור"ע = _____

- על פרק ב' -

בס"ד

כו או לא! צדיק'ל! לפניך שאלות, (זהירות, הן קצת מטעות), כתוב לידן כן או

	האם משנה א' סוברת כשיטת ר"ג שאומר: "חולין נאכלין כל ארבע ותרומה כל חמש" ?
	האם "כל שעה שמותר לאכול", פירושו: כל שעה שמותר לישראל לאכול חולין חמץ ?
	האם מותר בשעה החמישית למכור את החמץ לנכרי, כשהנכרי יאכלנו בפסח ?
	האם חמץ מותר בהנאה בפסח ?
	האם מותר ליהנות מחמץ דרך ביעורו (כמו שמן שריפה) ?
	האם לכו"ע אין ביעור חמץ אלא שריפה ?
	האם יש הבדל בחמץ שעבר עליו הפסח, אם הוא של ישראל או של נכרי ?
	האם ייתכן חמץ בביתו של ישראל בפסח, ומותר לאכול לאחר הפסח ?
	האם ייתכן חמץ בביתו של נכרי בפסח, ואסור לאכול לאחר הפסח ?
	האם חמץ שנפלה עליו מפולת גבוהה ג' טפחים, יש צורך להוציאו ולבערו ?
	האם רשב"ג חולק על דברי הת"ק בדינו: "כל שאין הכלב יכול לחפש אחריו" ?
	האם האוכל תרומת חמץ בפסח במזיד, משלם קרן וחומש ?
	האם האוכל תרומה בשוגג בכל השנה, משלם בפירות ?
	האם האוכל תרומה במזיד בכל השנה, משלם בפירות ?
	האם המצה חייבת להיות עשויה מקמח חיטים ?
	האם אפשר לצאת יד"ח אכילת מצה בדמאי ?
	האם אפשר לצאת יד"ח אכילת מצה בטבל ?
	האם יש אפשרות לצאת יד"ח אכילת מצה, בחלות תודה ורקיקי נזיר ?
	האם יש רק מין ירק אחד שבו יוצאים יד"ח אכילת מרור ?
	האם בקלחים יש הבדל אם הם לחים או יבשים ?

	האם בעלים יש הבדל אם הם לחים או יבשים ?
	האם במצה ומרור, אפשר לצרף כמה מינים לכזית אחד ?
	האם מותר לחלוט מורסן לתרנגולים בפסח ?
	האם באשה השפה את המורסן בבשרה, והמים קולחים עליה, יש לחשוש על המורסן שנרטב, שמא יחמיץ ?
	האם רוק מחמיץ ?
	האם ת"ק ור"מ חולקים בחרוסת, אם מותר לתת לתוכו קמח ולאכול מיד ?
	האם מותר לסוך או להטביל את הפסח במשקין או במי פירות ?

צפנת פענח

ר"ג = _____ . רשב"ג = _____

לכו"ע = _____ . הת"ק = _____

יד"ח = _____ . ור"מ = _____

קורא נכבד!

מורה

דרגות הטומאה

1. אבי אבות הטומאה (מת).
2. אב הטומאה (טמא מת, שרץ).
3. ראשון - וולד הטומאה.
4. שני - וולד דולד הטומאה.
5. שלישי.
6. רביעי.

מהו "טבול יום" ?

הטמא - משעה שטבל ועד הערב שמש קרוי "טבול יום", בין אדם שנטמא ובין כלי שנטמא, ודרגת טומאתו היא כ"שני" לטומאה, אף שלפני הטבילה היה בדרגת "ראשון" לטומאה.

מהו "פסול" ?

הדרגה האחרונה (הכי קלה) של הטומאה: שני - בחולין, שלישי - בתרומה, רביעי - בקדשים, כיון שאינם מטמאים אחרים, נקראים "פסול".

ביאורי משנה

מיין טייערער זיסער און הייליגער סנדר'ל!
השלה את החסר בכל הדינים ש

פרק א' משנה ו'

רבי חנינא סגן הפהנים אומר, מימיהם של פהנים לא נמנעו מלשרוף את הבשר

שנטמא בולד הטומאה עם הבשר שנטמא באב הטומאה, אף על פי שמוסיפין

טמאה על טמאתו. הוסיף רבי עקיבא ואמר, מימיהם של פהנים לא נמנעו

מלהדליק את השמן שנפסל בטבול יום בנר שנטמא בטמא מת, אף על פי

שמוסיפין טמאה על טמאתו:

פרק א' משנה ז'

אמר רבי מאיר, מדבריהם למדנו, ששורפין תרומה טהורה עם הטמאה בפסח.

אמר לו רבי יוסי, אינה היא המידה. ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע, ששורפין

זו לעצמה וזו לעצמה. על מה נחלקו, על התלויה ועל הטמאה, שרבי אליעזר

אומר, תשרף זו לעצמה וזו לעצמה. ורבי יהושע אומר, שתיהן פאחת.

מעולם	מעולם	של קדשים	של קדשים	של מתכת	של תרומה	בערב פסח	של חמץ	של חמץ
את הטהור ואת הטמא	שנטמא משני ונהיה שלישי	שנטמא מאב ונהיה ראשון	שכן השלישי נהיה שני	ואף על פי שכאן הוא מטמאו בידיים	הספק טמא	הטמאה וודאי		
שכן רבי יוסי סובר שאסור לשרוף את הטמא עם הטהור שנטמאו בידיים	שחולקים בתרומה שיש ספק אם נטמא או לא, אם צריך להמשיך לשומר שלא יטמא	שכן הוא סובר שאין צריך לשומר בטרה, ולכן מותר לשרפו יחד עם הודאי טמא						

וההוספה היא שאפילו שהשמן היה בדרגת שלישי שהוא "פסול" ועשהו ראשון שהוא "מטמא" גם כן מותר.	שכן הוא סובר שצריך לשמור את הספק בטהרה, ולכן אסור לשורפם יחד עם וודאי טמא	של רבי חנינא ורבי עקיבא שאמרו שאם עומדים לשריפה, לא חיישינן על קדשים שנטמאים
שהנר נטמא כמוהו באב הטומאה ומטמא את השמן בראשון	שהוא שני והשמן נהיה שלישי שהוא פסול בתרומה	אין הדין שלך דומה לשלהם שכן הם רק מתירים להעלותם בדרגות הטומאה

מד"ט

הרב דוגמא! לפניך טבלת "מעשה דין טעם".
השלח ליד כל מעשה את הדיו והמעט לפי מחסו המילים להכרתך

- על פרק א' -

המעשה	הדין	הטעם	
א' המעשה	חובת בדיקת חמץ	אע"פ שמן התורה די בביטול החמץ בליבו, אך מדרבנן הצריכו בדיקה אחריו. א. ו"א כדי שלא יעבור עליו בכל יראה ובל ימצא, דחיישינן שמא ימצא גלוסקא יפה ויתחרט על ביטולו ויחשוב עליה לאכלה, ויעבור על כל יראה ובל ימצא. ב. ו"א שמא ימצא גלוסקא יפה ויבוא לאכלה, ויעבור על איסור אכילת חמץ.	
	זמן הבדיקה (לכתחילה)	מפני שבלילה כל העם מצויין בבתיהם, ואור הנר יפה לבדיקה בלילה יותר מביום.	
	צורת הבדיקה	יש לימוד מפסוקים.	
	מקומות שאין צריכין בדיקה	כי לא חיישינן שמא שכח שם חמץ.	
	מקומות הצריכין בדיקה	דחיישינן שמא שכח שם חמץ, וכאמור לעיל (בחובת הבדיקה).	
	מרתף של יין	לבית שמאי: שתי שורות על פני כל המרתף	מרתף של יין הוא מקום שעשויים להשתמש בו באמצע הסעודה אם נגמר היין, ולשיטתם זהו המקום שיכול להימצא שם חמץ.
		לבית הלל: שתי שורות החיצונות שהן העליונות	כי לשיטתם זהו המקום שיכול להימצא שם חמץ.
ב' המעשה	לאחר שבדק, האם צריך לחשוש שמא גררה חולדה חמץ לשם	דאם כן אין לדבר סוף, אף שבבית יש לדבר סוף, שיכולים כמה אנשים לבדוק יחד, אך, מחצר לחצר ומעיר לעיר, דאי אפשר שכולם יבדקו יחד, שם אין סוף לחשש הזה, ולכן, אין חוששין בשום מקום לכך.	
	זמני הבדיקה (כשלא בדק אור לארבעה עשר)	הוא סובר שלאחר זמן הביעור, אסור לו לבדוק אחריו, כי הוא חושש שמא ימצא חמץ ויבוא לאכלו, כיון שרגיל בחמץ	
ג' המעשה	זמני הבדיקה (כשלא בדק אור לארבעה עשר)	לרבי יהודה: (בודקין אור ארבעה עשר) ובארבעה עשר שחרית ובשעת הביעור	

		כל השנה.
		<p>הם סוברים שכיון שכל המטרה בבדיקה היא כדי לשרפו, לכן אינם חוששים שמא ישכח ויבוא לאכול, וגם לאחר המועד הכריחו אותו לבדוק אם לא בדק לפני כן, משום שחמץ שעבר עליו הפסח אסור באכילה והנאה.</p>
מקום הנחת החמץ שמשייר לעצמו אחר הבדיקה לאכלו בי"ד בשחרית	יניחנו בצנעא	כדי שלא יהא צריך בבדיקה אחריו, כשיראה שחסר.

י"ג, י"ד	סוף זמן אכילת חמץ	לרבי מאיר: כל חמש	משום שאדם יכול לטעות על שעה שביעית שהיא שישיית, אבל לא שהיא חמישית.
		לרבי יהודה: כל ארבע	משום חומר האיסור חיישינן שיכולים לטעות גם על שעה שביעית שהיא חמישית, כגון, ביום המעונן.
		לרבן גמליאל: חולין כל ארבע, ותרומה כל חמש	בתרומה, כיון שאסור להפסיד תרומה בידיים התיר לאכול בחמישית, אבל בחולין הוא סובר כרבי יהודה.
	הנאה מחמץ בשעה החמישית	מותר לכו"ע	גם לשיטת רבי יהודה מותר, כיון שאינו מצוי כל כך יום המעונן בערב פסח התירו בהנאה, (אבל באכילה כן החמיר רבי יהודה).
	זמן ביעור חמץ	שורפין בתחילת שש לכו"ע, ובשעה זו אסור באכילה ובהנאה מדרבנן	אף דמן התורה רק משעה שביעית אסור, מכל מקום חששו שמא יטעה בשעה שביעית שזו שישיית, ולכן, קבעו שזמן הביעור הוא בשישיית.
י"ה	שריפת בשר קודש שנטמא בולד הטומאה (כלומר בולד דולד, דהיינו כגון שנגע שרץ מת בכלי שיש בו משקין, הכלי נעשה ראשון לטומאה והמשקין שני, והבשר נגע במשקין ונעשה שלישי) עם הבשר שנטמא באב הטומאה	מותר, אע"פ שבכך מוסיף טומאה על טומאתו, שמעלהו מדרגת "שלישי" לטומאה, לדרגת "שני"	שלא נצטוינו לשמור בשר קודש ולהזהר מלטמאו אלא כשהוא טהור, אבל לא בטמא, שבלאו הכי עומד לשריפה, ולכן מותר להוסיף לה טומאה בידיים
		הדלקת שמן תרומה שנפסל ע"י טבול יום (היינו טמא שטבל בעוד	הוסיף ר"ע ואמר דמותר, אע"פ שבכך מוסיף טומאה על טומאתו שמעלהו מדרגת שלישי לדרגת

<p>הוא עומד לשריפה, אלא אף לעשותו ל"מטמא" מותר, כיון ששניהם עומדים לשריפה.</p>	<p>ראשון, ואף שמקודם היה "פסול", ועכשיו הוא הפך להיות "מטמא"</p>	<p>יום, ועד שיעריב שמשו דינו כשני לטומאה, ולכן השמן נעשה שלישי (לטומאה) בנר מתכת שנטמא בטמא מת (היינו אדם שנגע במת שהוא אב הטומאה, וגם הנר הוי אב הטומאה)</p>
<p>אף שבשעה ששית עדיין מותר מדאורייתא לאכול התרומה מכל מקום כיון שמדרבנן אסור, אינו צריך להזהר מלטמאו, וכמו שלרבי חנינא סגן הכהנים ולרבי עקיבא מותר להעלותם בדרגות הטומאה, אף לטמא את הטהור מותר, בעומדים לשריפה.</p>	<p>לרבי מאיר: שורפין</p>	<p>שריפת חמץ של תרומה טהורה עם חמץ של תרומה טמאה בשעה ששית</p>
<p>הוא סובר שאינו דומה הדין של רבי מאיר לדינם של רבי חנינא סגן הכהנים ורבי עקיבא, שכן הם רק מתירים להעלות בדרגות הטומאה, מה שאין כן כאן שמטמא את הטהור בידים.</p>	<p>לרבי יוסי: תשרף זו לעצמה וזו לעצמה</p>	
<p>כיון שהוא סובר שתרומה שהיא ספק טמאה צריך לשמרה בטהרה, ולכן אסור לשרפה עם הודאי טמא.</p>	<p>לרבי אליעזר: תשרף זו לעצמה וזו לעצמה</p>	<p>שריפת תרומת חמץ תלויה (דהיינו ספק טמאה) עם הטהורה - לפי דעת ר' יוסי</p>
<p>משום שסובר שספק טמאה אין צריך לשמרה בטהרה, ולכן מותר לשרפה יחד עם הטמאה ודאי.</p>	<p>לרבי יהושע: שתיהן כאחת</p>	

מחסן מילים להכתבה							

- על פרק ב' -

<p>שאסור בהנאה לגמרי.</p>	<p>אסור</p>	<p>הנאה מחמץ תוך כדי ביעורו</p>
<p>כל אחד מהם לומד זאת מפסוקים.</p>	<p>לרבי יהודה: אין ביעור חמץ אלא שריפה</p>	<p>ביעור חמץ כיצד</p>
	<p>לחכמים: אף מפרר, וזורה לרוח, או מטיל לים</p>	

ז, זמזמ	חמץ של נכרי שעבר עליו הפסח	מותר בהנאה	דכתיב "לא יראה לך", ויש מפרשים שדורשים הפסוק: דווקא "לך" לא יראה, אבל לנכרי מותר.
	חמץ של ישראל שעבר עליו הפסח	אסור בהנאה	דכתיב "לא יראה לך", ויש מפרשים שדורשים הפסוק: לא יראה לך, ואם כן נראה, קונסים אותו שלא יהנה ממנו.
ז, זמזמ	נכרי שהלוח את ישראל על חמצו (אם התנה עמו ואמר לו אם לא אפרע לך הרי זה קנוי לך מעכשיו, והמשכון ברשות הנכרי כבר, וגם כשעבר זמן הפירעון לא פרע את חובו)	אחר הפסח מותר בהנאה	כיון שכשהגיע זמן הפירעון לא פרע חובו, נתברר למפרע שהחמץ של הנכרי היה, והישראל לא עבר עליו בבל יראה ובבל ימצא, ולא שייך לקנסו.
	ישראל שהלוח את הנכרי על חמצו (אם התנה עמו ואמר לו אם לא אפרע לך הרי זה קנוי לך מעכשיו, והמשכון ברשות הישראל כבר, וגם כשעבר זמן הפירעון לא פרע את חובו)	אחר הפסח אסור בהנאה	כיון שכשהגיע זמן הפירעון לא פרע חובו, נתברר למפרע שהחמץ של הישראל היה, והישראל עבר עליו בבל יראה ובבל ימצא, אף שהחמץ היה בבית הנכרי, כיון שהיה שייך לישראל, קנסו אותו שלאחר הפסח אסור בהנאה.
	חמץ שנפלה עליו מפולת (לפני הפסח)	כשהמפולת גבוהה ג' טפחים שאין הכלב יכול לחפש אחריו, הרי הוא כמבוער (ומדרכנו צריך לבטלו)	מן התורה הרי הוא כמבוער לגמרי, (ומדרכנו הצריכו ביטול, שמא יפקח הגל במועד, ונמצא שעובר בבל יראה ובבל ימצא).
ז, זמזמ	האוכל תרומת חמץ בפסח - בשוגג	משלם קרן וחומש	אף שחמץ בפסח אינו שווה כלום, שהרי אסור בהנאה, מכל מקום כיון שתשלומי שוגג אינו לפי דמים (כסף) אלא לפי מידה (לפי הפירות) חייב לשלמו.
	האוכל תרומה טהורה של חמץ בפסח - במזיד	פטור מתשלומים	כיון שבמזיד משלם דמים, כאן פטור, משום שהחמץ אינו שווה בפסח כלום.
	האוכל תרומה טמאה של חמץ בפסח - במזיד	פטור מדמי עצים	בתרומה טמאה, שהכהן יכול ליהנות ממנו דרך ביעורו, היה צריך לשלם - אם זה היה שלא בפסח - דמי עצים, כמה שווה עצים שבווערים בזמן שווה לתרומה שהוא שורף, אך, בפסח, שהכהן אסור לו ליהנות אפ'י דרך ביעורו מהתרומה הטמאה, נמצא שהתרומה אינה שווה כלום.
	מיני קמח שאפשר לאפות מהם את המצה	חמשת מיני דגן: 1. חיטים, 2. שעורים, 3. כסמין,	יש לימוד מפסוק, שרק דברים הבאים לידי חימוץ מותר לעשות מהם מצה,

	4. שיפון, 5. שיבולת שועל	אבל לא שאר הקיטניות, שאינם באים לידי חימוץ.
	יוצאין ידי חובת המצוה	כיון שהם מותרים לעניים, הרי שאינו אלא חומרא, שכן רוב עמי הארצות מעשרין, ולא הוי מצוה הבאה בעבירה.
	יוצאין ידי חובת המצוה	אף שהוא מותר רק ללוי, מכל מקום מותר ללוי לצאת בו יד"ח מצוה.
	יוצאין ידי חובת המצוה	שאינ החומש מעכב את הפדיון.
	יוצאין ידי חובת המצוה	אף שלישראל אסור, כיון שלהם זה מותר, יוצאין יד"ח.
	אין יוצאין ידי חובת המצוה	דהוה מצוה הבאה בעבירה.
	אין יוצאין ידי חובת המצוה	יש לימוד מפסוק, שהמצוה צריכה להיות שמורה לשם מצות אכילת מצוה, וכאן הרי עשאה לשם קרבנותיו.
	יוצאין ידי חובת המצוה	כיון שהוא יודע שיתכן ולא יצליח למכור את כולו בשוק, הרי הוא אופה אותם לכתחילה, על דעת שאם ישאר ישתמש בהם לשם מצות מצוה.
י, עזרה	1. חזרת, 2. עולשין, 3. תמכא, 4. חרחבינא, 5. מרור.	שכל אלה נחשבים למרור.
	בעלים - רק כשהם לחים	כיון שכשהעלים יבשים, בטל טעמם ואינם מרור.
	בקלחים (שורשים) - גם כשהם יבשים	משום שהוא עבה, אינו מתייבש כל כך, ולא בטל טעמם.
	אין יוצאין יד"ח	משום שבכך בטל טעמם, ואינם מרור.
	ירקות כבושין, שלוקין, ומבושלין, האם יוצאים יד"ח אכילת מרור	אף שלכל אחד טעם שונה, מכל מקום הרי לכולם טעם של מרור, ולכן, יוצאים בהם יד"ח. (וכמו כן ב-ה' מיני דגן, שמצטרפים לשיעור אחד).
צירוף כמה מינים לכזית אחד של מרור	יוצאין יד"ח	

בהצ'חה